

Lola Anglada i Sarriera (Barcelona, 1892-Tiana, 1984) was a boundary-breaking female illustrator and writer whose life traversed the 20th century. She was one of the most important artists of the pre-war period and the first woman to be awarded the Cross of St. Jordi.

Her *Memories* have been brought together in an immense publication of which the following forms part. In this excerpt from 1914, we find the twenty-something budding artist making her way along with other friends such as, Joan Miró, Mela Mutermilch, Salvat Papasseit and Josep Ràfols ...

--Translator, Brooklyn, 2024

Lola Anglada, *Memòries*, 1892-1984

Edició cura de Núria Rius Vernet & Teresa Sanz Coll

Diputació Barcelona (2015)

1914

En el casal de la plaça Santa Anna on vivíem, jo hi tenia un talleret dalt del terrat, amb dues finestres des d'on s'albiraven els campanars de la seu, el campanar de l'església del Pi i el bell Mirador del Rei Martí de la plaça del Rei. Les finestres d'aquell petit racó ere nulls oberts al gran celatge, am bels falziots i orenetes que volaven esbojarrats quan arribava la primavera. En aquest talleret tan petit, just per cabre-hi el tauler de dibuixar i dues cadires, la tasca meva feta ací pren volada grossa: sense cap guiatge i comptant sols amb tot el que venia de mi; en aquest talleret vaig traçar els meus primers originals per a la publicació catalana.

Enfront d'aquest casal, s'hi compta encara l'edifici d'estil plateresc dels carrers dels Arcs i Cucurulla, en el qual edifice, en el tercer pis, l'artista pintor Francesc Galí hi tenia establerta una acadèmia de dibuix i pintura. L'acadèmia de mestre Galí m'atreia i els meus pares varen consentir el meu ingrés. L'ambient familiar entre mestre i deixebles d'aquesta acadèmia em va ploure. Tots els deixebles que hi anaven els record bé i amb simpatia: Enric Cristòfol Ricart, Heribert Casany, Ramon Sunyer, Bartomeu Ferrà, De Balanzó, Termans, Marian Espinal, Joan Miró, Josep Gol, Jalpi, mossèn Josep Garriga, Mirambell, Josep Ràfols. Els models eren amb preferència gent humil i gitanos, no nus. Tots els deixebles seguien les indicacions del mestre, s'adaptaven a la seva escola; si bé jo prou tenia la voluntat d'adaptar-m'hi, les observacions del mestre desbarataven el camí que jo, sots la meva intuïció, seguia. Mestre Galí, home intel·ligent i bon mestre, i també gran artista, no va trigar a dir-me: "Trebal·leu i estudeu segons la vostra orientació i personalitat; vós sola trobareu el camí". Vaig deixar d'anar-hi, però el meu allunyament de l'acadèmia no volia dir que jo no apreciés l'art i l'ensenyança d'aquests artistes, bon mestre; podem afirmar que en la seva acadèmia s'hi formaren excel·lents artistes. A mestre Galí podem comptar-lo entre els promotors del nostre art català contemporani, sense oblidar la seva labor pedagògica.

Si bé vaig alluntar-me de l'acadèmia, l'amistat amb els meus condeixebles no va trencar-se; el meu talleret de dalt del terrat de casa on conversàvem i teníem polèmiques sobre art; els dissabtes sortíem a seguir exposicions d'art, amb preferència a la Sala Dalmau de la Portaferriça ¹ i a les

Galeries Laietanes.² Aquí trobàvem l'amic, el poeta Salvat Papasseit, sempre disposat a les controvèrsies, que, per cert, em va dedicar ... poesia.

[...]

TRADUCCIÓ

1914

In the family home on the Square Santa Anna, I had a small studio in the attic, with two windows overlooking the bell towers of the Cathedral, the church Santa Maria del Pi, and the beautiful Mirador del Rei Martí on King's Square. Its windows were wide open to the great sky, with lovely common swifts and swallows flying madly about when spring came. In this small space, just big enough to fit the drawing board and two chairs, is where my work takes flight: with no guidance, relying on only what I myself could muster. In this studio I created my first original drawings for Catalan publications.

Opposite this house there was still the Spanish Renaissance-style building at the corner of Arcs and Cucurulla streets, in which, on the third floor, the painter Francesc Galí had established a drawing and painting academy. The school piqued my interest and my parents agreed to let me study there. At the academy, I enjoyed the family atmosphere among teacher and students. I remember well and with fondness all who also attended: Enric Cristòfol Ricart, Heribert Casany, Ramon Sunyer, Bartomeu Ferrà, De Balanzó, Termans, Marian Espinal, Joan Miró, Josep Gol, Jalpi, Chaplain Josep Garriga, Mirambell, Josep Ràfols.

¹ La Sala Dalmau del carrer de la Portaferriça fou la segona de les tres galeries d'art que obrí, el 1910. Josep Dalmau Rafel (1867-1937) a Barcelona. El 1906, en tornar de París on havia sojornat durant sis anys, aquest enquadernador dedicat a la pintura, que havia marxat cap a aquesta ciutat als 30 anys, va obrir un establiment d'antiguitats al carrer del Pi de Barcelona que, amb el temps, es convertiria en galeria d'art. El 1923 obrí la tercera galeria d'art que funcionà fins al 1930 al Passeig de Gràcia. Les Galeries Dalmau foren les pioneres en l'art d'avantguarda a Barcelona important exposicions d'arreu i acollint artistes estrangers, promouent tendències preavantguardistes autòtones i exportant art català. Així, per exemple, a les galeries Dalmau tingué lloc al primera exposició cubista a Barcelona, el 1917, *Trossos*, de Josep Maria Junoy.

² Situades al núm. 613 de la Gran Via de les Cortes Catalanes, van ser fundades per Santiago Segura el 1915. Tenien un espai dedicat a llibreria i també editaven llibres i revistes, com *La Revista*, dirigida per López Picó, *Vell i Nou*, *Revista Nova*, i el fulletó *L'Enemic del Poble*. El seu taller va ser un espai de tertúlies i de cultura de la Barcelona noucentista. Xavier Nogués hi pintà, a les parets, els murals sobre el vi i el beure que avui estan en al MNAC. Les Galeries foren també la seu del grup Les Arts i els Artistes. Després de la mort de Santiago Segura (1918), la seva viuda, Maria Cladellas, les mantingué obertes fins al final de la guerra.

Our models were most often humble people and gypsies, and never nude. All of us followed the teacher's instructions, adapted his methods; although I, too, was willing to adapt, the teacher's remarks ran counter to the path that I, in tandem with my intuition, was trying to lay out. Professor Galí, an intelligent man and a solid teacher, and also a great artist, did not take long to tell me: "Work and study according to your impulse and personality; you alone will find the way". I thus stopped going to the academy, but my departure didn't mean I didn't appreciate the art and teaching of the artists there, and of our good teacher; it's clear that excellent artists were trained in his academy. We can count Professor Galí among the promoters of our contemporary Catalan art, while at the same time never forgetting his pedagogical contributions.

Even as I distanced myself from Galí's academy, the friendships I shared with my colleagues there didn't fall apart. We discussed and argued about art; Saturdays, we attended art exhibits, preferring those at La Sala Dalmau del carrer Portaferrissa³ and the Laietanes Galleries⁴. Here, we'd find our friend the poet Salvat Papasseit, always primed on the latest controversy, and who'd write poems for me.

--

[...]

³ La Sala Dalmau del carrer Portaferrissa, no.18, was the second of three art galleries Josep Dalmau Rafel (1867-1937) opened in Barcelona in 1910. In 1906, on his return from Paris where had gone when he was thirty and had spent six years, this bookbinder devoted to painting opened an antiques boutique which, over time, would become an art gallery. In 1923, he opened the third gallery on the Passeig de Gràcia, in operation until 1930. Gallery Dalmau was a pioneer in avant-garde art in Barcelona, with important expositions of art from all over the world and hosting foreign artists while promoting local avant-garde trends and exporting Catalan art. Thus, for example, it was here in 1917 that the first cubist show in Barcelona took place, highlighting Josep Maris Junoy's *Pieces*. [TR note: further research indicates that the first cubist exposition was indeed at La Sala Dalmau, the first on the Iberian peninsula, and in 1912].

⁴ Founded by Santiago Segura in 1915 and located at no. 613 on Gran Via de les Cortes Catalanes. Here there was a space dedicated to a bookshop and also to the publication of books and magazines, such as *La Revista*, directed by López Picó, *Vell i Nou*, *Revista Nova*, and the pamphlet *The Enemy of the People*. In short, it was an important venue for social gatherings and culture in Noucentista Barcelona. Xavier Nogués painted murals on the walls of wine and merry-making that are today in the MNAC [TR note: Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona]. The gallery was also the headquarters of the group Les Arts i els Artistes. After the death of Santiago Segura in 1918, his widow, Maria Cladellas, kept everything running until the end of the war.